

پہلے عیش الہی ہو

آلہا بشک بردار

ہمے عشق لکھیں

اللہ بشک بزدار

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

ISBN NO. 978-9953-0-1881-0

Email: balochiacademy@yahoo.com

کس بے جست ء اے کتاب ء چاپ ء شنگ نت نہ کنت

کتاب ء نام : ہمے عشق لکھیں

شاعر اللہ بشک بزدار

سال 2007

کمپوزر غلام نبی ساجد بزدار

پرنٹرز ہائی ٹیک پرنٹرز

شکلکار بلوچی اکیڈمی کوسٹہ

دائگ 500

بہا 150/-

ISBN NO.978-969-8557-38-6

Email: belochiacademy@yahoo.com

ہماں

کنگد امیں نرورانی نام ء
کتاب و قلم ء ہنر ء نروران انت
ناں وستا ذ علم ء
ناں لوزانی شاندم ء
بے زیند ء معنا کہیں لوز "گن" ء
کشے آز برن اش

تاکدیم	سرگال	رد نمبر
1	ماگنوخیں کہ ڈیہہ ۶ راہ اشته	1
11	ہما آنی نام ۶	2
12	ناں استاری ہیلے	3
13	ملوکیں دوری	4
14	گروں پیر ۶ تہ پیراں بوں	5
16	مہرانی ہمرنگیں شلی	6
18	نشکانی گلیں ڈیوا	7
20	ناں اقرارے	8
22	بلے مازیند نامیتہ	9
25	انسان ۶ نصیب	10
26	کلوہ	11
28	بیا کہ	12
29	امید کجا ایں	13
31	شالاتی چم مونت	14
33	فرار	15
35	بابا بزنجو	16
36	ودار	17
37	بیار مہرانی نگر ہیں دستاں	18

38	شالاکس سئی موات	19
39	تاسادے	20
40	پشومانی	21
41	مئے مرادانی منزل بکو آتکھ	22
42	مرادے کارواں وپتہ	23
43	زیند بارے توئے	24
46	زانتکارے گشی	25
50	خواجه فرید	26
51	وفا عقیدہ	27
53	عشق ۽ مندرول ۽	28
54	شف گوزی کوشتی	29
55	ہمائے زیند ۽ مرجانیں	30
56	دل دلیلانی	31
57	مازانہ	32
58	خیال تاگوروانیں مرشی	33
60	اے دنیاچے	34
62	شاعری چے ایس	35
63	ڈیہہ ۽ راہ اشته	36
64	عطا شاد	37
67	ہماتئی یارانی بے دری ایس	38

68	مناچی یے گشغی غیس	39
71	غزل	40
72	ہما دل تہاری	41
73	دل ء کعبہ سلامت بات	42
75	امان لوٹاں	43
78	دلانی منزل	44
79	حدیث	45
80	رومی	46
81	شوانک ء بدھا	47
83	سوجلا	48
84	حق بکوایں	49
85	مناہا نیل ء دستے دئے	50
87	خدا سینگ ایں	51
89	غزل	52
90	ہے لکھ ہزاریں	53
94	ہے عشق لکھیں	54
98	پورن بھکشو (مکالمہ)	55
100	مہرانی ڈکالے کئی	56
101	لوزانی بزانت	57

ماگنوخیں کہ ڈیہہ ۽ راہِ اشته

برائیں بُردار!

دزوت! راستی ایش انت کہ من چہ بندات ۽ تئی واداراں۔ تئی لچھہ ۽ ہرودہد ۽
منی دماغ ۽ تہاز میر ۽ ہور کیس ہندہ کنگ انت۔ ۽ ہنوں کہ گوں تو دوہر ۽ موہ رستگ نوں
بوت کنت ہے واداری ۽ مارشت کمیں بہ ثرہیت۔

ڈکال ۽ بالادتاں اے حد ۽ رُستگ کہ برے برے من پگر کناں کہ ماراوتی
لہز انکی ۽ پگری چیدگ رنگ کنگ کپنت۔ بلے چے کت کناں؟ منی بستار بس ہمیش انت
کہ شتریں شیرے ۽ دیوانگے آں، لہز، حیاں ۽ مارشت ۽ ہمرنگی ۽ گنو کے آں۔ ۽
دیوانگاں کدی رہند ٹہیتگ؟ غلامانی دودد انکہ زندگ انت در آمدیں رہند انی سنگ ۽ چیرا
موتک کارنت ۽ ہے موتک ۽ زیرنت کہ منی ۽ تئی زبان انت۔ اے تئی کمال ۽ منی نگہتی
انت کہ تئی وانگ ۽ رند من مہتریں چکھ ۽ شوہاز ۽ در کپگ لوٹاں۔

تورگی و ہرے بلے راستی ہمیش انت کہ بلوچی لہز انک ۽ تہا نگد ۽ کمی ۽ مے
چیدگ اچ ما اندیم کنگ انت۔ بلے زمانگ ۽ یک سکیں شیواریں دا بے ایش انت کہ ہر
اہدوتی سوار ۽ پیادگاں وت نشان کنت۔ چاگرد کہ منی ۽ تئی ہنکین انت ایشی ۽ لہز انتان ۽
وتی آپ ۽ تو شگ وت زورگ کپنت۔ چوشیں کتے نہ گواہیت کہ پہ اپتکیں تہنایاں

دردے کلوه بکنت، رازے بہ پر پچھت، درے بوجیت۔ بلے تہاری ہمنچو بز تر بیت چم
ہمنچو کیشتر پھر یزگ کپنت، شپ ہما حد ء ذراج بیت باید انت و ابانی امبار ہما حد ء مز ن بہ
بیت۔ چہ بلے پدیں بٹا کاں سنگینیں موتکے شر تر انت، بلے کئے بہ ڈسیت؟ کئے ہبر
بکنت۔ لہز انک ء بابت ء سلامتیں ہبرے دیم ء آرگ ء ہا ترا ہا ر ژن ء ہما مٹیم کہ لازم
انت، آئی ء شو ہا ز ما دیر انت کہ یلہ دا تک۔ اے راہ ء مئے وت سا چیں لیکہ ء گزانی ہمنچو
کاروان ہر روج گوزان انت کہ مچ ء کو ہے رُستگ ء چچ درانہ کنت۔

یار ء بالاد اُسارتوں روش شف

نام سینگار توں میڑواں جُلگہاں

آندیں کیف ء خماراں شہ پز کفتعاں

دیتوں وت پیتعاں یار چنکر کساں

لہز انک یک سکین نازر کیں چیزے۔ لہز انکی درانگازی لٹھہ ء ذر وشم ء بہ

بیت یارم ء ہمنچو نازر کی ء کہ گشگ بیت، گوں ہمنچو شیواری ء پز رتچگک ہم لوٹیت۔

نوں بچار! تو وتی یک پر بندے دیم ء کن۔ آئی ء تہا لہتیں چیز ائم بنت بزاں کہ

ہست ء روانیں زندگی ء آئی ء سیال داری، مرچیکیں چاگرد گوں وتی تو امیں رنگ ء

رپکاں، زبان، خیال، مارشت، روج ء نادرسی، شپ ء واب، ٹوستگ ء اندیمیں

روحانی رُژنا ء سہرائیں شپ ء باندا ت ء بشارت۔ اے گل کہ ہوار بنت نوں یک

گوانا پے ءِ دیم ءِ کاہنت ءِ تئی پر بند سرجم بیت۔ نوں ایشانی نہاد بندوک ءِ راہم
ہمچھ کو اس بوگ لوہیت کہ آہے یکیں شکل ءِ تہا درتیں جتا جتا میں ہور دگاں در بہ
گیجیت ءِ آہانی نہاد ءِ بہ جنت۔ اگس ناں گڈاوا ءِ شکر ہمسنگ بنت ءِ تیوگیں راجے ءِ
علمی ءِ پگری چیدگ اندیم بنت ءِ لیز انک وتی قبلہ ءِ گارکت۔

بزدار! ہرزبان ءِ وتی شیرکنی یے۔ ہرنوکیں دور ءِ شاعر ءِ لیز انت وتی کوہنیں
مدی ءِ شوہاز ءِ درکپنت۔ ہرزمانگ ءِ لہتیں شاعر ءِ لیز انت الماہنت کہ وتی تئن ءِ چہ
کلاسیک لیز انک ءِ موجودیں بجز ہاں آپ کھت۔ اے چہ وتی دور ءِ لیز انک ءِ جتا بوگ ءِ
ارزاں ترے جہدے کہ ہرزبان ءِ تہا بوتگ ءِ پیداک انت۔ بلے چوشیں شاعر ءِ لیز انت
کم ودی بنت کہ وتی زبان ءِ شیرکنی ءِ گوں ہستیں باریگ ءِ تب ءِ ءِ گوں زمانگ ءِ
رہند سازیں رنگاں ہے ہم ہوار گج انت کہ وتی جتا میں ہستارے گیشتین انت۔ ءِ تئی
شیر ءِ تہا اے صفت من باز دستگ۔ ترا وتی اے داب پہریزگ کپیت، پہ وتا، پہ منا، پہ
بزگیں بلوچی ءِ۔

آ مرد کہ شیراں گشت

وت موہری داوا گرنت

اے شیرداں روج مروچی چاگردی رنگ ءِ چارگ بوتگ۔ اگس ما اے شیر ایشی ءِ لیز انکی
ءِ نگدی بزانتاں (کہ ایشانی تہا چاگردوت ہم ہوار انت) معنا بکتیں تہ مروچی شیر مے

حمد یست ء ابید گوں مئے کرد ء ہم گہتریں وڑے ء دو چار کپتگ ات۔ شتریں شیر دو
 سبباں چہ چا گردی زند ء در آ مد بیت۔ یکے اے ہا ترا کہ چا گرد ء تھا اینچو سکت مہ بیت کہ
 شیر ء نزوک ء برو ت ء دومی چا گرد وتی گزر رانی حصار ء ہنچو مُز بکت کہ ڈر چک گوات ء
 دعاء بلوٹ انت بد بہتی ء مئے کر ء دو میں سبب است انت۔ پے ہا ترا شیر ء لہز انک
 چورہ انت۔ ء چورہ ء سانگ ء تیمارگ ء کیشتر حاجت بیت۔ اے پیمیں جاوراں منی
 سلاہ گوں تو ہمیش انت کہ پد گوانک ء امیت ء مدار۔ زیبائی زندگی ء مستریں نوان
 انت۔ آ ترا مشکول ہم کنت ء ثر ہیدیت ہم۔ بلوچی شاعری ء تھا اے پیمیں درور باز انت
 کہ ہے در آ مدیں چا گرد ء دل ء تھا وتی عکس ء جوڑین انت، چمانی تھا شہم کی کن انت۔
 اے ہا شیر انت کہ چہ حمد یست ء سمسراں ہما دیم بنت ء گوں بنی آدم ء مادی ء روحانی
 کرد ء ہمکو پگ بنت۔

اچ لطیفانی پلو ء کائے

جی سمین بے پول ء بہشتی ءے

(جام)

اے مُرگ کہ شپاں نیم بانٹ

بالاچ ء کمان ء تیرنت

(بالاچ)

نئے پہ دوستاں سیت، نہ پہ دڑ مناں تاوان
 چہ تلا ہیں برچانک، پڑشکس سگاراں من
 (سید)

درورد کہ ہم باز است، بلے اے بس تہی مزنیں شاعری، تہادز کپت کمت۔ برے برے
 تو ہم ہے ہمیم، تزان کنے۔ بیاتر اتی یکت، دو بند اش کنائیناں

۔ کونجاں دے ذی بیرہ گتہ

دات ایش جیذاں و لرے

اربت کتوسر کپتغت

شاغیں سوادى رہنے

روشے بیامے گندغا

یا اے بندے سئیل کن

۔ بیاتر الالیں وطن، وژ دیاں شارے امل

بیاتر اما تیں زبان، مونج سوگات، دیاں

بیاتر اتی دستانی لاناں بندسہریں بیرکاں

بیاتر امہر، یہ نوکیں چلہے دست، دیاں

دکہ چار و دانگہ گوشدار

۔ زیند بارے توئے

زیند بارے مناں

عشق سر بار مئے

گندروسے نواں نیمرا ہے در ہے

بچار اے شمیر ء زیبائی ء تہا ہمنچو واک است کہ وتی چا گرد ء رگاں ہوار بہ کپیت۔ در آمد نہ
زمین انت، نہ آ زمان، نہ کور انت، نہ کوہ، نہ گوات انت، نہ موسم، بس دنزے کہ در آمد
انت، مئے کہ مہمان انت۔

چھاں آبادتی دو جہان انت بلے

یکے وہم ء جہاں

یکے رنگ ء وطن

یکے مہگونگیں یار دیم انت کشت

دومی دل تئی زریں

زر کے ء سودرہ

مئے غم ء وڑت ء شہر نیراں شلیت

بزدار! مناسن گوں تو چندے ہبر کنگی ات۔ ما اینچو ڈورتہ نہ ایں کہ تئی درو منا سما

مہ دنت ء منی تو ارتئی گوشاں مہ کپیت۔ وتی زمین ء زمانگ ء بار زور و کانی ہاترا اثران

مستریں آ سراتی انت۔ گپ کنگ لوٹنت، درو ناینگ کپنت۔ کئے وتی جاگ ء تہا چٹکس

ٹپ چیر دنت جیڑھے نہ انت۔ مہلوک ء ہر کشک مجیٹگ، ہر راہ پولنگ کنگ بلے لہز انک

وتی ہاترا چیزے نہ چیزے پش گیجیت۔ مئے ارواہ مئے زمین ء ابیدہ تچے نہ انت۔

پمیشکھ ہما سہتاں کہ تی ارواہ جبر کنت منامنی زمین ء و شبو ہنوش کنت۔ بچار ہے کونجاں کہ
 ذی بیرہ کنگ ات، مرچی پدا و اتر اٹکنت۔ ایٹان ء زمین ء مہر کس ء نہ وانینگ، بلے
 اے سفر نہ اوشتیت، پرے ہاترا کہ درد مورت نہ کنت گڈا بایدا انت کہ مئے غم اوں ہنکین
 مہ کنت۔ شمکے، لہڑے، عکسے، ڈروشمے ہرچی کہ تی ٹورا اٹک وتی زیر ء بہر ہوار کج۔

ما باز زوراوریں زمینے ء پساندگیں، زمین گوں ما گلگ ء پیم نہ بیت ء اکس ما
 ایٹی ء حق ادا کت گڈا کجا روئیں؟ کئی کت ء سر ء ایر کنیں؟ پمیشکھ رژنا تریں راہ مہریگ
 انت۔ زما نگ گوں چمانی کڈ ہاں ہم کیا س بیت ء گوں پادانی شہار ء ہم۔ بلے زمین وتی
 امباز ء دے لوٹیت، ارواہے چاریت۔ ہے ہاترا مہرتی انت درد تی انت ء مہر ہم تی
 انت۔ ہر کشک تی کشک انت ء منزل ہم۔ اد ء یک شمیرے منا گیر آہگا انت۔

سے یارز وراور ء در ء بجدہ

مئے نہ رسم انت نہ دودانت

ما گنوخیں کہ ڈیہہ ء راہ اشته

اکس اے شمیر جہنا اولی دوئیں رد بوتیناں منا باور نہ بوتگ ات کہ تی انت بلے سکی رد ء
 اے شمیر تی کنگ۔ پرچا کہ تی درد ء در شانی ء راہ ہمیش انت۔ تو ہر جا کہ بروئے وتی
 واتری ء کشک ء نہ شמושے۔

منی حیاں ء اے بدی یے نہ بیت اکس من بکشاں کہ گوں وتا نیکی کنگ ہم

مزنیں تو کل ء توفیقے لوٹیت۔ ہمیشکہ ہر وہدء کہ موہ رسیت گوں وتا نیکی بکن پر چا کہ ماتئی
 وتی ایں۔ بوت کنت ایثانی مزء بکن دیں۔ ماہر کجا برویں مئے چم وتی حاک ء تہا چ
 بنت۔ گوں وتا سفر کنگ لا چاری یے ء اچ وتا سفر کنگ ء قربانی ء رند مردم مردم پشت نہ
 کپیت۔ بنی آدم وتی اولی بروچ ء ہم ایچونا بود نہ بوتگ کہ مقصد ء یل بدنت ء وتا بہ
 پھریزیت۔ چیا کہ زندگی بس وابانی درگاہ ء سر ء جہل کنت ء چمانی اگدہ دکہ چی انت؟
 پداتئی ازم ء چم رثانا انت۔

سلامت بات ءے

ء

تئی زبان سلامت بات

منیر مومن، پسئی

26/01/2007

ہما آنی نامء

قرآناں بغلء کٹغاشنغت

وتی سر بغلء کتوگرڈتغت

ہماں آنی نامء

کہ جیلاں کٹو زیندء تاوان زرتیمیش

ناں کشتیمیش ساہے

ناں دانہے

پراتے

ہماں آنی نامء

دروغیس دلیلاں گہیں منزلانی گواچی کتغت

وتی جاہء، دواراں

نی سوہونوی انت

ہماں آنی نامء

سچا رنت

بلے زہریں بوڑی پُرت اش

پدیغاں

ہمے شوش، وزت

ورنت اش

ہماں آنی نامء

کہ انصاف لوگء روئت شودا

شرفاں شہ

محروم کائت

دروہانی، کستانی

سوغات کارنت

ہماں گنڈا میں نزورانی نامء

کتاوء قلمء ہنرء نزان انت

ناں وستاؤ علمء

ناں لوزانی شانء

بلے زیندء معنا گہیں لوز ”گن“ء

کشے از برن اش

☆☆☆

ملوکیں دوری

بہاری برمشے، کوشے، درینے
ہو رما تو یے
یا احساسِ ملوکیں دوریانی و شیں گونانے
ملاے، تانہے باریں
نہ زاناں
وختےء دلڑی زہیری موتکاں داریت
وفاء بے وفائی قصواں کاریت
گرے ایت
بام رنگا دے
برے کندیت
ملا مء ڈوہ ہمائی بہر کائینت
آں کہ زانیت اش
وتی زہراں اے سنگت کئی سرارِ شفت؟
وطن موڑیں
ز بہرنت جہنوراں سگاں؟؟
بزہ کاریں نصیوانی انے چونیں دروشماں
گندات
پڑشتہ ہرجا استارے
ماجغے لائیتہ اشٹہ

گریہ کے روضے
 گورتیں نودنابائی
 اغہ کسی مڑتہ چکے شدء، شہ بے علاجی ء
 ماسوگانھکوں سالوں
 اے جاگ گوتنیں مونج ء غمانانی درو ء سوزانی
 ناشاہی دانگیں دادے
 نامیری بستکیں پانے
 او یاراں!؟؟
 نورچم ء دیدغانی دھیرواں زیندے
 سوا دوریں دے
 یا آزیگیں جانے
 گورماچے شہے ایریں
 آں بیتافیں
 آں کھوڑی ایں
 اے کیف ء کدہ انت پڑیں
 جگر ء خون ء انزسانی
 شے مہرانی شے قہرانی

23 دسمبر 1987ء

☆☆☆

ہفت دسمبر ء بازیں سنکتانی چہ مرکزی
 کمیٹی ء اجلاس ء واک آؤٹ کنگ سرا

گروں بیوہ تہ بیوان بون

نہ زاناں تیر کئی مان انت ترا تو نکلکس ورنہ
کیا کشتہ

پہل اے دژمنی، کست غسیانی، بجز رجز ہرانی
کہ مرشی

دژمنان چند براتانی

براتان زحم دستا این

سرخ بندیں پہ مکی کوشا

حذاکت

دست مڈ باتنت

براتان گوں مڑوخانی

ہذا کنت

زخم گزٹ باتنت

وتی سنگت کشوخانی

سلیم بانگہء جلشکو کیس امانے، سوبہء مستانغات

گہیں ہیلے بلو چانی

سلیم ء حون مئے حونیں

سلیم ء کوش مئے کوشیں

برات ات مئی

برات ات تی

سلیم ء مات مئے ماتیں

سلیم ء گہار مئے گہیں

شلو خیں انزس مئے ماس ء گہارانی سوالی انت

پتانی پُرشنگیں بانزر

گہیں کو فگ براتانی

ہماں موتک کہ

بولان ء گواتانی سر اشنگت

سوالی انت

اغد چوشیں موی موتے

رگرؤں بیرء

تہ بیراں بول

☆☆☆

مہرانی ہم رنگیں شلی

مہرانی ہم رنگیں شلی
بامءِ جلشکو خیں دیل
ز میں بہارانی سمیں
وشیں وہاوانی سبیل
روشے بیامے گندغا
ہنی گلیناں لذتہ
اعتبار ساکھی بانڈواں
مستیں ملنگی نشتغاں

ساگی لڑو خیں دیرواں
 روشے بیامے گندغا
 کونجاں دے زی بیرہ کتہ
 دات ایش جیذاں و لرے
 اربت کتو سر کپتخت
 شاغیں سوادى رہنغے
 روشے بیامے گندغا
 تئی داتگنیں مہرے ولی
 نشکاں گریہ زارہی
 میہتہ یہ ساستی ولے
 یادے گہیں گل رستگت
 روشے بیامے گندغا
 کیزی شغانی پیتغوں
 جگت ۽ ملائی پیتغوں
 چکاں گنوخاں کندتہ
 گیر آتکے کفتے دل ۽
 روشے بیامے گندغا

☆☆☆

تمن، نرم لو ارانی

قہرانی، ازادانی

اے وقت ستر جو برنت مئے بہر ہے بیتہ

او بارق و سقر اطال

اے زہر ورنی نہیں

گندانا گریوانا

شف روش کفنی نہیں

مہرانی کہیں چیدرغ راہانی سراجلنت

برنا پدی گیر آرننت

حانی گلئیں و سچا رنت

کئی رند نمیران انت

کئی نشک جلسکا منت

بل روح موسیٰ گندے وال ویر بلنت زاناں

انزسانی نمیرا میں

مہرانی جلسکو خیں

نشکانی گلئیں ڈیوا

☆☆☆☆

17 اگست 1988

گوں گید یغا ترانی بوں
 یا ایکیں مز لے چاروں
 نواں سر بوں دے استاراں
 یہ نوخیں چنڈ نغے بندوں
 بلا ہیں مز لے دیما
 داں سالاں حال چے بیتیں
 تئی نالغ نیم شفی پاساں تئی ہونگارغ تئی دوروخی
 پہ گید یگ ء سوادے یکن
 یہ دُکھے مئے دلا روخیں
 لدے سوشیت ء پیلوشی
 حڈائیں حال چے بیتیں
 بیادستانی نالاں بُرگوازن اے زمستان ء
 خدا کنت ڈیہہ پدا چریت
 نواں گچے رذی نوخیں
 لُردوخیں سالے ء گُردے بیائے بُرغ ء لوٹے
 خدائی اوڈھرے پولے
 نہ زاناں حال چے بیتیں
 ☆☆☆

بلے ما زیند نامینتہ

گنوخیناں ماستیناں
نہ زانتہ عشق چے کارے
گنوشتمیں کندغِ عِنا میں
گنوشتمیں لُدغِ عِنا میں
تئی چئی پلو عِ شانده
تئی بشکند عِ
تئی رندانی جغِ نا میں
گنوخیناں ماستیناں
نہ زانتہ
زیند آرا میں
تئی لوغِ عِ راہِ عِ شوہاز عِ
وتی سرکولراں گندیت
گنوخیناں ماستیناں
نہ زانتہ عاشقی چے ایں
گنوخئی، تلوخ چے ایں
شُشغ چے ایں
یاہر روشِ عِ مرغ چے ایں

اغدرو شے مُوے، گڑدے
 نو باں شنگ کنت لامباں
 گماتا کے مونجا ایں
 جڑی رو شے گواریشے
 کش ئے کے ماں پچا ایں
 اغد کے سوا لیغے وتی ڈکھ ء سوا لے جنت
 کشے بند اتی پنڈ و خوں
 شہ مُداں لنگڑ ء پُردور
 سیال ء مہر محتا جوں
 خدائی رو شے ء دیتہ
 ما کسی چمے نمبگ ایں
 تہ پر مانوح طوفان ایں
 چوں وختے سرڈیں کے نگاہانی سراچریت
 تہ پاعانی زنج ء سمبرنت مئے دز گوریں
 یا کسی اش کتیں لاچار یانی قصوے حالے
 قرار انت کھزغ ء مئیغا
 گوڑتہ ظلمے ء، کسے، یہ ناو سے شتہ جیل ء
 بزاں گیور تغوں مازیندغا
 مات ء و تیغاشہ
 شہ بڑزیں کوہ سراں ڈیہڑی کتہ دوریں شوا نکے ء
 مانیراں پکغوں پہراں

انسانِ نصیب

شہر
مخلوقِ جدائی ایکوی

کوہ
لاچاری غریبی بزرگی

شہر
زیبائی و زیبائی ملار

کوہ
مصومی و کنگد امی، تہار

شہر
جبر و بیگواہی، تلوخ

کوہ
ہیل و شرف مندی سبرغ

شہر
ڈکائی زرے

کوہ
غریبانی دلے

شہر
موجانی و پار

کوہ
ناوسی، ازار

شہر
انسانِ نصیب

کوہ
آزاتی دلیل

☆☆☆

۵ جنوری ۱۹۸۹ء کراچی

کُلوہ

سنتاں ہمبلاں
دیر پاندیں زراں
جزخاں، مزلاں
لڈغاں، کندغاں
من شے ہمگام تان
من شے ہم نام تان
من شے رازء شری
شامی ڈکھء شری
باں گواہ ات منی
لوئتہ ایمنی
من پہ پلین وطن
استمانء گلین
نئے پہ منی خاطر
موجیں زیندے جن ات
کسی چکے کش ات
کسی ٹیکے زن ات
جوریں دژمن منی
بوڑی سازد گرنت
تیرء سودا گرنت

آں شے دست ء نہ انت

مئی سیاد اں یلیں

سکتاں عاقلیں

ارمئی بیرے گرت

مہراں زینشاں کن ات

کستاں نیلاں جن ات

بجراں نوشاں کن ات

توڑیں لکھاں گشاں ات

مس نی زیندغ نواں

زیندغاں، ہاں بلے

زندغی زیندغیں

نئے پہ مئی خاطر ا

نئے وتی خاطر ا

موڑیں زیندے جن ات

کسی چکے گشاں ات

کسی ٹیکے زن ات

☆☆☆

۲۰ اپریل ۱۹۸۹ء کراچی

بیا کہ؟؟

بیا کہ یادانی چہاغاں شہمتہ گژدیں شھے
بیا کہ انوسانی چہاغاں بام رنگ حیراں کتہ
بیا کہ تھی صورت گریں دل تی برےء بڈتہ
بیا کہ مہرانی سروغا نیڑوے بیراں کتہ
یادکن ہمن تو کتخ ات کئے وتی قولء شرح
یادکن ہمن تو کتخ ات کئے وتی رازء گواہ
ہاں! بگوش قولء شہر بیخت مئے وطنء آف دار
ہاں؟ بگوش رازء گواہ انت مئے وتی ماتی زواں
یادکن بارغ آں رندی پلوانی بندغاں
سانوژی سابت بیڑاں گوں خماراں لڈغاں
بیا ترا لالیس وطنء وڈ دیاں شارے انٹس
بیا ترا ماتی زواںء مونخ سوگاتء دیاں
بیا وتی دستانی لامباں بند سہریں بیرکاں
بیا ترا مہرء یہ نوخیں چلوے دستء دیاں

☆☆☆

۱۲۳ اپریل ۸۹

شلوئیس باندا تِ عِوش گُمانیں

زِرا و ہاوت

یا بام نامء

مے جہد کشیں

نقیسیں ہنکیں دلاں

پہ آزارے ءِ رُو غنت

کئے ءِ سما ایں اے چونیں ڈُگے

زمین کنگیں

ناں آ زمان ءِ گرا جوابے

ناں شاہدی یے

ناں شاعرانی حدیث ڈُریں

ناں وید ڈُست

ڈر ہیں موسم کشے کہ یکت

امیت ءِ شایت چراغ نوریں

دلانی سابتاں

جا ہے روخت

☆☆☆

۲۱ فروری ۱۹۹۵

ڈیرہ غازیخان

شالا تئی چم مونت

ایکوی، یاد تئی؟
درد وندیس دلء
بھاگ وندیس زرء
چم کہ مہراں شلنت
روخیں نیراں جن انت
ڈگھاں سوہو کن انت
لوزاں معنادینت
لوز بندات مئے
لوز مئے آسرت
لوز زیندء نشاں
لوز مرگ ء گواہ
چم ء جادوگری
اژما پول ء مخن
چونیس شوہازے ء
مارا بستئی، بلے
زاناں سوہو کتئی زیند ہر پلوے
مہر ء پاچیس گلو
کوٹ قہر ء مزیس
چٹاں آباد تئی دو جہان انت بلے
نیکے و ہم ء جہان

یکے رنہ و دشن
 یکے ماہ گونگیں دیم یار و گشت
 وہی دل تئی زریں
 ز رکے و سودتہ
 مئے غم و ورت و شہر نیراں شلی
 تلموسی
 گیمری
 مہر و قہر و خدا
 نشتا کند غیں
 چتر و شتر غاں
 زلمیں شوشغاں
 کئے سواالی پہ چے
 کئے غنی چے برا
 یابی آدم و علم عاجز تریں
 یا خدا خالقیں و ذرہ حیرانگیں
 بیمار چتاں پری جا ہے ڈس یے دینت
 جتیں مئے بکو
 دیم ڈردا نگ و
 یا زریں اندرا
 آتہ جی نہ شنت
 شالاتی چم مونت

ڈسے تانگور ڈے

اے تہ جیلے کسانیں گنہگار، مے

نام یک انت

مایہ ڈول ہجارتیں

(ایذا انصاف اگر رسی ہر کسے)

گندے

جیل و درا

شاہہ انصافے

چہ گرے دیم دیت

اوذا ظالم کئے ایس

اوذا مظلوم کئے

اوذا قاتل کئے ایس

اوذا مقتول کئے

دژمن و، دوست و، اوذا کس سینگ نہیں

سکتاں امبلاں

ارشا جل ات کن ات

کمیں جک ات شہ ایداروغا سرا

ہاں! ہم منکر بز ان ات گلیں ہمبلاں

سیم حد ظالمیں جیل و دیما ترنت

اے در و دے ان انت!

اے در و دے ان انت!؟

بابا بزنجو

درد و لوغا مرشی بلی ناں ڈیوا، ناں آس
غم نہ ورت کس ء توڑیں ہر کہ کشی گوات

ڈیہہ انت بازراس

ڈیہہ انت بازراس او بابا

ڈیہہ انت بازراس

ہر کس پو لی گونڈیں نکاں راہ انت دیر ء دیر
ناں کس جوگی ناں کس سادھو ناں کس پیر فقیر
جرانت لیر ء لیر

جرانت لیر ء لیر او بابا ہنچوں لیر ء لیر

ناں آں عنقا، ناں آں بابو، نہ ملک، گل خان
نی کئے لکھی ڈکھ ء دفتر، دردانی دیوان

سل گڑ دیں حیران

سل گڑ دیں حیران او بابا سل گڑ دیں حیران

تو مئے امبل تو مئے دژمن تو بابا تو میر

تو مئے او ڈر، تو مئے جڑ سا تو مئے روخیں نیر

چون سہیں تئی ویر

چون سہیں تئی ویر او بابا چون سہیں تئی ویر

۱۳ اگست ۱۹۸۹ء

(ڈیرہ غازیخان)

ودار

گمان ایس، پیتیں کس دے
وتی دل دریکگاں کل ایت
گوات انت لیو کنت یاداں
گنز یں انت ہر گورے رٹن ایت
جوانی گمیری روٹے
خمارانی جڑی پٹ ایت
یاوشیں دست سالانی
مئے رندانی پداں ات ایت
بلے زمیں یہ احساسے
ودارانی یہ گونانے
داں زیندء گون بی گومن
داں گورء گون بی گومن

☆☆☆

۱۵ مئی ۱۹۹۰
(رین)

شالا کس سٹی موات

یارِ بالاد اُستارتوں روشِ شف
نام سینگار توں میڑواں، جلگہاں
آنڈیس کیفِ عِخما راں شہ پزِ نقتغاں
دیتوں روت پیتغاں یارِ پنپن کساں
ہکتہ ہر گورے مئی کسانیاں تراں
نی من حیرانگاں

لال کئیں من کئے آں، لال کئیں من کئے آں
کندہ یے زھر زھرا نی زہرے بیار
وہ وہانی وہے وخت جورے بیار
کیفِ عِکیقاں شہ بِلن سرگوزاں، سرگوزاں
چیا شوئی مناں

ڈینڑیں حیرانگی
اے کسانیاں تراں
یارِ کئیں من کئے آں
شالا کس سٹی موات
☆☆☆

۱۹ مئی ۱۹۹۰

(رین)

تاسادح

اے قصوباز کہنیں نے
دینخیں آ مراں پیشی
گنوخیناں تراں بستہ
بیائے آدم ء پچکاں
جکلیناں یا پچیناں
سفحیناں، سیاھیناں
چھڑوانسان ء نام ء دوں
اے قصوباز کہنیں نے
بلے چوں راست انت مرچاں

☆☆☆

۱۵ مئی ۱۹۹۰

(رین)

پشومانی

بیامگی نادان بگریوں، باریں
دل و گلابانی پاڑ چشکسیں
اعدہ سوزنت

۲۳ مئی ۱۹۹۰
(ڈیرہ غازیخان)

مئے مرادانی منزل بکو آنکھ

دانی پُنگاں جھت مات پت ظالمیں

دانی اُستاد معصوماں ز اہاں دینت

دانی ماتاں وتی پنج کشاں تنکو یں

دانی راجانی ولجہ کشو نہیں اُن اُنٹ

دانی ظالم اُن اُنٹ

دانی حونی اُن اُنٹ

ظلم سگو نہیں دانی اُن اُنٹ بڑگی

دانی جو فو اُن اُنٹ

دانی لیکو اُن اُنٹ

دانی رکانی ٹیرا ناڈی ہی تاجار

دانی ترس ۽ خدائے خدائی اُن اُنٹ

دانی لفظانی معنا ولینت حماں

مہر ۽ جی جان ۽ موسم بکو آنکھ

یار چم تی گواہ انت وتی گل گل میں

مئے مرادانی منزل بکو آنکھ

برہنکس جان مئے گوں ستر پوشغاں

ز ہر ناحت کسے دست حسنی گل میں

ہاں تی زلفانی ساہگ بزنّت، من اتیں

تی وفا یکواڈ کھاں زیرت نہخت

ڈکھ درنگ انت مزیں ڈکھ شماراں درنت

مرادء کارواں وپتہ

مسی پٹلیں استمان وائیں

ڈرہیں ڈیہہ

ڈرہیں سل

ماں چچیں گوانزگے وائیں

نالولی یے

نانازینکے

امیت ءنا متی ءنا احسا سے

نا پچارے

مرادء کارواں وپتہ

نڑانی زیل گیرتہ

گراں وائیں وطن یاراں

او! زانکاراں

قلکاراں

شے وش وائی سلامت بات

بلے بانگہہ

چے فرعون یے

چے قارون یے

مناسجدہ کنفی بیت

☆☆☆

زیند بارے توئے

زیند بارے توئے
زیند بارے مناں
عشق سر بارمے
گند روشے نواں نیم راہے ڈرہے
زیند بانڈیں جنے
یا کشے وئی یے
ایسی گوشاں نہ ڈر
پوزنا سٹپنکیں
رنگ گبر تگیں
آسین، انگریں بول، تاویت، جر
ہورگیں دامن ء ہیل ء موتی نہ زرز
نور چم ء شکیں
بخت عمر وریا
چوں مہ بیتیں بلے چوں مہ بیتیں شلا

زیند بے درووریں
 کافی و ز میرے
 نوک ورنائی یے
 نور، بشکند گے
 مئے ہمے وزتاں
 مارانیراں جتہ
 مہلب و عنبراں
 کس دے نیلاں مہ جنت
 ز میر و نو دبل بامساراں شلنت
 زیند بارے توئے
 زیند بارے مناں
 عشق سربار مئے
 گندروسے نواں نیم راہے ڈرہے
 موت بندات و غم
 عشق شوہاز و غم
 بے زوانی غمے
 کنگد امی غمے
 نارسائی غمے
 لوز، معنی
 عمل
 واب، و شیں گماں

ہست و گوناف مئی
 ہست و گوناف تئی
 مس تہ ناپیلواں
 تو دے ناپیلوئے
 زیند بارے توئے
 زند بارے مناں
 عشق سر بار مئے
 گندرو شے نواں نیم را ہے ڈر ہے
 عشق حرص و زرع
 لذت و بامگاہ
 وشی و دیگر نت
 بندگی صورتنت
 عیش و امبا زگے
 زلف و گیوارگے
 جیک و سینگارگے
 عشق منزل سری ما بکوسرکتہ
 نیں شف و جوجاں
 گل شور و مندجاں
 پلن دف و کندجاں
 کئے کشی عاشقی
 ☆☆☆

زانت کار گشی

کے بام آئیے سریشی ماہکاں
مئے تہاریں دلاں
میٹگاں، کچگاں
کوہاں، کشکاں، ڈلاں
نورزیشان بی
چوشیں ٹوکے زدی
ردش استیں تنی
ماہکانی ہماں نرم زمیں روا

دانی باماں شلی
 زانت کارے کشی
 ماہکانی ہماں نرم نرم میں روادانی باماں شلی
 اے تئی چندے گماں
 اے تئی وھمیں وتی
 نشتعا سازگیں بیمنانھیں زراں
 زِر دہ ہنچوں نیاں
 ایشاں طوفان ماں
 زانئے زیندے پری
 چندے سینگارغا
 گوں ڈریناں رچی
 کوردیمیں دہاں
 زانت کارے کشی
 امرہء کر مکیں
 زیندے روشاں، شفاں
 نرم نرم ء چری
 دید ویران بی
 ماہکانی ہماں نرم نرم میں روادانی باماں شلی
 وختے احساس بی
 مئے دلانی تہاں
 وش دلیں صورتانی ہماں وزنتیں

مہرک و بانکرانی ہماں لذتیں
عشق دانی مئے صورت گریں

بانگلوئے

شام دانی و دارانی

صورت گریں

گریں ساہانی لہمیں لواراں شُشی

بُو ریں جاں

زمتان و شُش سارتیں

روح و دشت و تنی مہر و ڈیو ابلی

ماہکانی ہماں نرم نرمیں روادانی باماں شہلی

زانت کارے کشی

رنگ گیمرتکت

دیز

حرص و ہوس

جو فو و بززہ آنت

چو شیں سودا گرنٹ

آس نور و کشت

ہر کسادار بارت و تی کو فغ و

جس جلیں آس روخیں دل و مرگھٹ و

نیکیں جذبہ شُشدت

پاکیں ساعت شُشدت

دستِ دستونک چے
 پاؤں پادینک چے
 ناز کیس ساز، سازانی زیرِ سُشت
 لالیں کانی سُشت
 لکھ مرادانی مستیں جوانی سُشت
 آس آقاں پدی
 آس گواتاں پدی
 آس باماں شلی
 آدمِ ذات مرچاں تہاراں زری
 زانت کارے کشی
 دل تہاریں زرنٹ
 ایٹان احساس ماں
 ایٹاں طوقان ماں
 جاھے سجدہ کعت
 جاھے یاغی ٹہنت
 زانت کارے کشی
 اے تہاریں زراں بامِ آسودگنت
 ڈینٹریں چولاں پدانور بھلندگنت
 ☆☆☆

۲۶ فروری ۱۹۹۵

(ڈیرہ غازیخان)

پہلے سے لکھی ہوئی
پہلے سے لکھی ہوئی
پہلے سے لکھی ہوئی
پہلے سے لکھی ہوئی
پہلے سے لکھی ہوئی
پہلے سے لکھی ہوئی
پہلے سے لکھی ہوئی
پہلے سے لکھی ہوئی

خواجہ فرید شکر گنج

ترجمہ:

گفتہ پیری روشاں شیخ

لڑی ڈیلین عدار

توخریں تی صد سالادھیراں

روشنے پڑباں یار

۱۲۵ اکتوبر ۱۹۸۹

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

تے اور اس کا

وفا عقیدہ

وفا عداویں

وفا ثاویں

بہشت، دوزہ

وتی دلائیں

دلائ دروہ ات

شہ سیت عتاوان عز احکاراں

حساوزاناں

شہ وش زواناں

شف ع سیاہین ع پاسداراں

شہ واکداراں

وتار ع سندغ

کھئے کران انت

بلے دمانے

دلاں دروہ ات

گنوخ گچ انت

پہ لوزہ نامء

پہ روش نامء

ناں ایذا مرکء مراند پچار

ناں ایذا جو فو

ناں سیت قصو

محل نانا ماڑی

ناں ایذا سائے

ابید مہرء

دلاں دروہ ات

پہ عشق نامء

کہ عشق بنداتء عشق

آسر

شریفیں انسانء عشق مذہب

وقا عقیدہ

وقا عذاویں

وقا ثاویں

بہشت دوزہ وتی دلا ایں

۱۱۸ اکتوبر ۱۹۸۹

ڈیرہ غاریخان

عشقِ مندردلِ

عشقِ مندردلِ

تیو نہیں بت خدا

کے بے چارگیں

کے زور اوریں

لنگڑی تسوی

وہم کسی دلا

مستری، منگی

زوم کسی سرا

کے بولان ڈولامزن اندریں

کے مکران واجا پراہ سینگیں

کے مے یار رازیں غریب یے جوے

بیلی لاورٹ یے

گلتیں درواں وتی نارغنت، عاجزنت

بل منی ولجہ انت

مئی دراہاں سلام

☆☆☆

شف گوڑی کوشتی

شف گُری کوشتی زندگانی
ایذا ہر چیز لحظہء دمانی
چے آں ڈکھے کہ داں دیرمانی
ایذا ہر کس گھئے لاتمائیں
ایکوا ہردے ایکوائیں
یکیں منزل بلے راہ جدائیں
جی ء جانے زری زندگانی
موسماں پھیر ولدی کتغاں
زوم زلیں قہاریں شتغاں
ظالمیں سر جہان ء پتغاں
دور باری شتہ چاکرانی
بیارہ مونجاں گول ڈیہہ ء شری کن
یک برے جند ء ڈکھاں پدی کن
زھر مانیں تلاں جار ء جی کن
مہر ء لوزاں چوں اکھر قرآنی
چے آں ڈکھے کہ داں دیرمانی
ایذا ہر چیز لحظہء دمانی
شف گوڑی کوشتی زندگانی

☆☆☆

ہماں مئے زیندءِ مرجانیں

کشت آں لال ناراضیں کشت سردار رنجا ایں
 مرکائی روغ لوئی نہوری تندغی لوئیت
 ہمے کوہانی پچاریں ہمے کوہانی گزرانیں
 کشت نازک تہیں کہنی آں نرم انت شہ گھاں پٹاں
 پہ ڈساں گمیری ٹونکاں آں کنکلیں بندگی لوئیت
 ہمے آں کافرءِ ضدیں ہمے مئے وخت فرمانیں
 کشت ار لال رنجا بی تہ کوہ ودشت پیران بنت
 وطن تہ پچی ایں یارءِ درینی رنگلی لوئیت
 کناں چے وڑتیں بانگہءِ کناں چے بیگھ حیرانیں
 کشت سردار زورانیں آں واجہ ایں سرءِ مالءِ
 نزوریں دین چیں چیزے آں موڑیں زندگی لوئیت
 گراں انت زندگی مرچاں گلےں ایمان اڑزانیں
 کشت سردار وڑانی نواں رنجا کئے لالءِ
 وفا زھرے کشی توڑیں سچاراں تنگلی لوئیت
 کئی نامءِ زیند نامینیں کئی نامءِ زیند ہرجانیں
 بلے موتی، ہماں نیلم، ہماں مئے زیندءِ مرجانیں

دل دلیلانی

دل دلیلانی چیں گورے گارے
وگراں کارے موسماں کوچی
بتافنئے ساڑتیں تھلاں ، جوریں
پلن رُونت بیدہاں خیالانی
مونج زیرت گورے وطن یاریں
پچڈے شوشیت یارے کانہالی
زرد لوٹیت زیندے پرماں
زیند لوٹیت زردوے وش حالی
اے ہمے جاور انت گریہ دارے
نئے سمائے دلے نگاہانی

☆☆☆

مازانته

مازانتہ میز لوں دوگا میں
 نواں شانده ریشمیں دستانی
 بلی شوقانی رھے سوہاں دات
 یا گوزوریں دلء ٹیکے بیت
 گنداں مہراں لذتہ گوارو خیں
 اللہ شینکے نہ جڑے بشاماں
 نی نئے شاری پلوے سراسا کنت
 نی نئے جیذاں بیرک یے کندو خیں
 ما گوں جھکی انگلاں تیلانکاں
 برتو آندی کتہ شنزو خیں
 چونیں و شیں ساعت یے بامانی
 بیائے دستاں تھی برے بزرا ریں
 نواں کندیت بیرکے رنجوریں
 نواں کنکین یے پدا گالائیت

☆☆☆

خیال تانگوروانیں مرچی

خیال تانگوروانیں مرچی

ناں جوے مہرانی

کیلغے ناناں گلیں وفایے

ودارے جیذاں نہ بیر کے انت

نازیرے انت

ناشاند باندے

خیال تانگوروانیں مرچی

یقین گمانیں

گماں یقین تانی بامساراں چوں سُرخرواں

وفادروغیں

سچا رسولی سراملامانی آبرو ایں

خیال تانگوروانیں مرچی

آں دست پتانی دل سرا ایں

آں رُک ازل ء شہ مہروان انت

آں ٹونک سازاں شہ نزم، وشیں

مسی کل بنا ایں

آں چم بلوخیں، آں دیم ماہیں

مسی روح ء روح

خیال تانگوروانیں مرچی

اے دل ہمائیں ہماں جگریں
 ہماں منزل
 ہماں وساک ایں
 تئی نرم گامیں غمائی مونجانی کاروان ء
 ناں ڈینٹر سر بیت
 ناں نور سہر دنت
 خیال تاگور وانیں مرشی
 ناں سرزوالے
 ناں زیبدارے
 ناں دل سپارے
 ناں چا کری یے
 ناں مولدی یے
 آں زینتیں قصو حدیث کہنیں
 عذاب مرشاں دروغ بانگہہ ء
 خیال تاگور وانیں مرشی
 بقا، فنا ء ہماں اصول انت
 بقاتہ مہرانی سوزیں اہڑاں لڑغ ء نامنت
 بقاتہ مستانی سمونام ء ہلغ ء نامنت
 بقا امید ء کشف ء نامنت
 امیت کرنانی سوہوی ایں
 امیت لکھانی زندغی ایں

دسمبر ۱۹۹۵ء ڈیرہ غازی خان

اے دنیا چہ؟؟

اے دنیا چہ او
چہ ایسی مراد مقصدیں باریں؟!
خدا کئے انت؟
خدا پیدا کونخ انت
یا کہ
وت پیدا ورے
کئے انت؟
مئے زیندء مولء مقصد چہ؟
کجا بندات ء
آسر، حیرت ء وائے؟؟؟
ہمے ساعت، ہمے مونجیں!!
ہمے وشئی!!

تئی بشکندگ !!
 تئی امبازگ !!
 گراں نازیں خیالانی آں واپانی
 کہ زیندء مقصد ء ڈس انت؟؟
 خدائی نشک ء
 دنیا ء گہیں رازنت !!
 گہیں رازانی
 دُر، موتی
 بلے شوہاز گے لوئنت
 دلانی راستی لوئنت
 نگاہ ء ظاہریں جیدانی سابتاں
 شہ آندیما °
 دلانی دیر پاندیں اکیویں
 گنڈے
 خداوت بادشاہیں
 نشتغا
 ساز و گرائی منتاں باریں
 کش ءے گاریں
 ☆☆☆

اولی نومبر ۲۰۰۳
 ڈیرہ غازیخان

ڈیہہ ءِ راہِ اِستہ

یار! زور اور عِوِ درِ عِجدہ
مے نہ رکھیں ناں دود کو ہانی
ماگنویں یا ڈیہہ ءِ راہِ اِستہ

☆☆☆

عطاشاد

زندگی مہرے شلغے نرگس سازانی بے مٹیں تواری

زندگی زیندہ تہار ماہیں شفقانی پامسار

زندگی لوزانی سینگارغ

زبادانی کشار

زندگی وشبوئے وشبوئے ابدمانی

ملار

تو زندگے

ڈیہہ ۽ گواتاں زیراں

تو زندگے

بام ۽ یقین ۽ منزلاں

تو زندگے

بولان ۽ سنگیں سیخا

وزیندگے

دوذا عیے

مہراں فنا

لوزاں فنا

کیفاں فنا

...

تو زیندگے تو زیندگے

تئی زیند مہرانی عطا

تئی زیند لوزانی عطا

تئی زیند کیفانی عطا

تو زیندگے

گنجیں زر ۽ دیریں پراہیں ڈوبرا

☆☆☆

۲۰ فروری ۱۹۹۷ء

کراچی

ہماں تئی یارانی بے دری این

ہماں تئی یارانی بے دری این
ہماں تئی یارانی پُودری این
ہمائیں موسم تئی واز گزود
ہماں ودارانی بزگی این
ہماں تئی شارہ درین سوزیں
ہماں سولبخہ عاجزی این
ہماں مئے شوقانی دشت شن این
ہماں تئی زلفانی ساونوی این
ہمائیں زوراورہ خدائی
ہماں مئے لاچاریں بندگی این
ہماں ملامانی سنگ ذوکت
ہماں تئی رکھانی شیرگی این
ہماں تئی چم انت امیت بامیں
ہماں مئے حیلانی بارغی این

۳۰ مارچ ۱۹۹۸

تونس

مناں چی یے گشتی غیں

مناں چی یے گشتی غیں

میں بچ؟!!

گوں تو

مناں ٹونک یے کنغی غیں

مزن باتے

داں استاراں رساتے تو

مزن باتے

نہ زانے تو

کسانے تو

تئی بالادیں

پوئی لوغء شہ زینخیں گلودی

سکول ء کالج ء لیوے کساں پاندیں

زمیں

تئی پدیں دنیااں

ترا دوئے

بزاں دہ پانزدہ، سی چل

وتی ڈولیں

برادرگوں بنت، وشیں تہاں

پہ کندغاں لیواں

گل و وطن

اے چیں تہارے اے چیں ملارے گلاب ڈیہہء گل و وطن
 کشے کہ ڈینسٹرانسی جادشکننت گلاب ڈیہہء گل و وطن
 مے راج و دانا مے راہ و دربر ترا سما بی ترا خبر بی
 اے کئی گناہ و حساب بیغیں گلاب و ڈیہہء گل و وطن
 ما زیند گوازیتہ انتظار، آل کثیت مرچی کثیت پادا
 نمار گامانی روش راجیں گلاب و ڈیہہء گل و وطن
 مے جے عملیں مے چے ہنریں نہ مہر لوزے نہ مہر کارے
 عذاب کشتیں ازار زرتیں گلاب و ڈیہہء گل و وطن
 دل و ازارانی حال گویت اے ساہ و نرمیں سرور و سازاں
 کشے کہ مونجاں دریں چھاویں گلاب و ڈیہہء گل و وطن
 پشمیں دعایے پشمیں سبیلے دل و دلیلانی رازداراں
 شراب شامانی بام باتیں گلاب و ڈیہہء گل و وطن

ہماں دل تھاری

ہماں بام سہریں

ہما دل تھاری

ہماں شاندا کوریں

ہماں عاجزیں چم

اے موسم پہ مہرے شلوخاں عذاونت

کدیں آزماناں دریںے جلکشیت

سوالی دراڑیں ودارے دعاایں

قرارے کدیں گنج بشکوخ بکشیت

دل و دل گرغ و ہیں ہیلے سہیلے

گہیں ساعتانی ناٹوئے نکلے دلیلے

چشمیں دھیرواں زیندواں کو تلفشیت

نواں دیدغانی رگامے گواریت

امیت و پو! دے نواں سو زچریت

☆☆☆

۱۱۳ اکتوبر ۱۹۹۹ء

ڈیرہ غازیخان

دل ۽ کعبہ سلامت بات

مسی دل لوٹی

من کچھ ۽ چڑھتیناں روشے آ مئی پیرکاں ایشہ

گول میری بانڈواں

دل ساڑتیں مجلس گتیناں

گتیناں پیرا

بقاء راز چے ایں؟

کسی ۽ عشق ایں نیرانیں

یا ہوتانی مڑا ہداری؟

بلوچی سیتان ایں

جند ۽ چگانی کشک قصو

مسی دل لوٹی

من ڈولے کر بلانا میخیں گنداواہ

کہ اودا

باری ۽ دانا بڈیں کست ۽

نذر پیتہ

مئی و شیں شاعری

نرمیں درو شم زیرے

عشق

گہیں مژدانی ورنائی

مئی عزت

مئی زوان، ہر شے دفن پیہ

مئی دل لوٹی

مس سیوی یو راں زڑتیں جتیں

بل چا کری سٹکیں

مئی وخت چا کرانی

کوٹ، میری

بڑز بالادیں کلاتانی

ہوس

بغ و بن سٹکیں

مئی دل لوٹی

مئی دل لوٹی

سلامت با

بلو چانی وطن شائیں

قرآنیں ڈیہہ

دل و کعبہ سلامت بات

☆☆☆

امان لوٹاں

منی خیال ات تو سر خرو بے

گلاب لڈنت

سرور و تخت

ز بادع مسکانی و شمس بواں

گوات شنزیت

بام کندیت

منی خیال ات تو سر خرو بے

منی لال یرتکاں دعاء گبر نکلیں ہنرے

اعذے نو بیت

دل گنو بیت

ملوکیں، دیوانگیں، سچاریں

شہ قہر وندیں دراں

رہی بنت

منی خیال ات تو سر خرو بے

بلے تکی چکاں تنی ساہیں

کہ ماہکانی دلانی نوریں

یقین باہیں

گمان

مونیجاڑویں دلانی

ملوریں شامیں

منی خیال ات تو سرخرو بے

بلے تئی چکاں تئی یقین نہیں

خدا خلاق ایں

خدا رزاق ایں

خدا احدیں

خدا صمدیں

خدا غفاریں

خدا ستاریں

منی خیال ات تو سرخرو بے

بلے نہ زانتوں

دلیل یرکاں

تہ دانی جبر و سیاہیں دستانی

زھر و تامیں

منی روح

غلامیں

منی خیال ات تو سرخرو بے

بلے نہ زانتوں

من و ت غلاماں

منی جند ڈوہانی زیر باریں
 من قہراں مہرانی نام داتہ
 منی عاشقی ایس، تہ
 بس ہوس ایس
 شفاں تہاریں کشاں
 کہ رو شیں
 برہنگی
 منی لباس پوشیں
 منی بے ترانی
 منی سیستانیں
 منی بے نصیوی
 منی راہ روا جیں
 منی تار سائی
 منی پاغ تا جیں
 من ناڈ راہاں
 منی خدا یا؟؟
 تی بشک لوٹاں
 امان لوٹاں
 منی خدا یا؟؟
 منی خدا یا؟؟
 ☆☆☆

دلانی مزل

اے راستیں کہ

دلانی راہاں

ناں جو فوانی

گرائیں کوھے

ناں

ٹری دشتے

زرے ناں کستی

دلانی راہانی نکلے

وفاغ مہریں

دلانی مزل

سرء گواچی

☆☆

ترجمہ

حدیث

بے ہیزگیں، دانا کشت
کنداں گوں میرؔ چاکراں
سردار، سزافیں، گھبیں
ننداں گوں عالم، عاقلان

☆☆☆

ترجمہ

رومیؒ

من کہ سرمستاں گنوخاں

چے کناں

”ذہبتِ رز“ بیکانی بانندی بیتخاں

دیری

عدن عچرغاں

جی ہماں کیفانی کیفی لذتاں

من شتی بامء گواتی لڈغاں

☆☆☆

ترجمہ۔ شوانک ء بدھا

شوانک:

من مال دُشتہ
نغن دے پکوں
مسی چل ء جب بچ ء آس روخیں
دفع مہریں
نی آزمانے سرے گواریت، بل گواریت

بدھا:

مناں گذریں نا شیر، کا کے
گوات
مسی لوغ، بان، ماڑی
مسی آس سردیں شہ مند میداں
نی آزمانے سرے گواریت، بل گواریت

شوانک:

مسی جید شاغیں
پراہ دراڑیں
مسی گوخ، کارنخ، مال
بازیں
مسی بخت دودیم بیت زائیت
نی آزمانے سرے گواریت، بل گواریت

بدھا:

مناں نہ کارنج، گوخ، مالے
پراہیں جیزے نہ باغ، دشتے
من ہج نہ داراں مئی دست واندریں
مناں نہ تر سے
نی آزمانے سرے گواریت بل گواریت

شوانک:

مرادزیندے
مئی لوغ بانک
عذاو، ویلاں
شفاں، تہاراں
دل و گنڈ یانی رازداریں
منی گرا ایں
نی آزمانے سرے گواریت بل گواریت

بدھا:

من روح و براں ترھو خیں آھو
یہ عمرے لاؤ کتے
سچاریں
ملور شامانی بام یاریں
نی آزمانے سرے گواریت بل گواریت

☆☆☆
نومبر ۲۰۰۳ ڈیرہ غازیخان

مثال شکر میں، گوشت، روغن
یا توں چیل سکھیاں اوتے
کون کونساں مکی دست دانہ دی

حق بکو این؟ ترجمہ

حق بکو این؟

دیر یا نزی

یکو !!!

گام دو

کوڑی ۽ کوڑی شلوخانی دف ۽ جن، آخر ۽

آخر ۽ دی جی جہان ۽ پورداراں بشک بل

☆☆☆

نومبر ۲۰۰۴

گڑبڑاں، حاجتاں، ہڑساں شہ پائیں

ایمنیں وقتے

بزیں سائے گلہیں مہرے

شرف و موکلی لھلے

(مزیں لوٹ انت)

کہ زوراخ و درے

مہرے شرف و ایمنی

لوٹے

مزیں بہائے

(گھنت بس ساڑئیں ساہاں بہاماں محیں)

شرف ڈیہہ و درشکانی بزیں سایے

محبت ایمنی و نرگیں پتے

درچکانی روغ و مین کنغ پیتا

جغرسندیں مزیں پندے

گرانیں مزے لے، کت و زرے

لاگو کنھی غیں

روجاں گوں مرغی غیں

وے آجو کنھی غیں

خدایا! تو مناں ہاتل و دستے وے

☆☆☆

خدا سٹیگ این
زمین جیے
زر مہشے
یا طوفانی
خدا سٹیگ این
گواتانی زواں کنگ این
زرانی ہول خاموش أنت
تیاب ہودشت حیران أنت
مگہدیں شہر چپ این
ٹونک پچارے
ناں اڑ بگاں

خدا سٹیگ این

زمین جیے

زر مہشے

یا طوفانی

خدا سٹیگ این

گواتانی زواں کنگ این

زرانی ہول خاموش أنت

تیاب ہودشت حیران أنت

مگہدیں شہر چپ این

ٹونک پچارے

ناں اڑ بگاں

دلانی موجراں بندیں یہ طوفانے
گمان ء لیکواں گاریں یہ آشوبے
آں عدل ء غیرت ء گیریں زمین جب یے
گواتانی

زرانی

شہر، دشتانی

سری بندیں

دلانی فیصلہ چے بی؟

گماں چوں انسرت باریں؟

یا عدل ء بارگیں شاہیم چوں لڈی

خدا سیگ ایں

مسی وقت ء باری ء زانوگرے سیگ ایں

ملنگانی سروغانے یہ مستانی سرے سیگ ایں

گنویں سسی یے انزوی شلوخیں سیمک یے سیگ ایں

خدائی قصواں

وت آزماتانی

دلانی تل تلکو خاں ٹھکیں جہلی خدا سیگ ایں

خدا سیگ ایں

خدا سیگ ایں

☆☆☆

غزل

ساقی تئی دود رسماں ساقی ترا سلام ایں
 جاہے تئی پھول دریا جاہے گمان حرام ایں
 زی شانملاں شلتہ رازانی راز گوشتہ
 عیشانی بام آسر سوزیہ شلکینیں شام ایں
 میرانی زور مستی مرضیہ علاج چون بی
 مئے ترس بے امیک ایں آں خواہش غلام ایں
 ملا تئی وعظ پشماں، پرما دروہ نہ ناہیت
 کیفانی پورداروں مارا عاشقی ملام ایں
 زانتہ شہ گنج مانیں ہمے حرف بہر بیتیں
 کسے عاشقی نہ زانیت کسی عشق ناتمام ایں

☆☆☆

۱۲ اکتوبر ۲۰۰۳

ڈیرہ غازیخان

ہمے لکھ ہزاریں

مس و ابانی پساں، خیالاں، دلیلاں
گلیں بانگِ

دردِ فدا و اشتاتہ

فقیری گوانکے جتہ چوش گوشہ

تئی مستاں، گنوخاں، ملنگاں

تئی مجنوں

منامرشی مہرِ و تئی صورتِ و چو شیش بہرے عطا کن

کہ روحِ

تہاریں پوادانی سا بست بل روژنا بنت

تئی عشقِ و زرِ

کوڑی دل رشوخیس ہوس ۽
 نشان رنگ
 کل شود جابنت
 مسی چم لاتما بنت
 نفع سیت ۽ سیمال گزان روشے ۽
 واز گردئے
 مہ خنال
 ہمے بانڈواں چراں
 گوانکاں مہ جنال
 مسی شاعر مسی اسر مسی مجنون شلوخیس
 شہ عمرے زرغال
 تئی نازاخ لالیس
 گہیں پیسی ایس سر
 وتی ڈوبرے باغ ۽
 زلفانی بیڑا
 وتی زان سراں داشتیں
 زیت گامیں
 کلوریس، گلیس ساعت یے
 لفظ، پہرے
 نمیراں کتیں
 سرخروزندگانی

مسی شاعر مسی امسر مسی مجنون شلوخیں

شہ عمرے زرغاں

تئی چتانی کیفاں

وتی صورت ءِ عکس، گوناف دیتیں

تئی شوقانی بے درووریں بال

زڑتیں

شہ ہست ءِ غماں، وڈتاں سرگوتیں

بلے مسی گونخیں، مسی مستان تئی مجنوں

اے چوں بی

تو ڈیہہ ءِ

یا حانی گلیناں

دیئے چا کرانی بدیں دست واک ءِ

مریداں بے

وازر گڑدے مہ خن ءِ

وتی بودناں

پڑے واکر مہ خن ءِ

اے شاہیم داراں کدی راج زانیتہ؟

ازل ءِ شد بخیں وفادار کنی بنت؟

پہ نفس ءِ غلاماں شرف مہر چے ایس؟

تئی دشتانی چے بی

زرانی، پوادانی

کوہانی

چے بی

گلیں موسمانی بہارانی چے بی
تئی کہنیں کنگلیں زیارانی چے بی
مئی امسر مئی شاعر مئی مجنوں گنوخیں

اے ننتیں جدائی

یا مونجانی لہمیں لوارانی لامبو

رواجانی برزیل

قہر خدائی

شہ پراں زدگیں پری، کونج، سیسی

شہ ذونقاں نہیلیں مئی برانی آھو

تئی عشق و متاع

زیند موت و شرنخ انت

اے چون بی گنوخیں

کہ من بے وفا باں

یا تو بے وفا بے

وفاء ہمے جیڈ آباد باتنت

ہمے عشق لکھیں

ہمے لکھ ہزاریں

☆☆☆

(دومی بہر)

ہمے عشق لکھیں

گر انا زہ جانی مئی سمو مئی ماہنو؟

تو لکھاں کشغے

تئی ہر ٹونک چشماں

بلے مئی گنوخیں؟؟

خدائی زمین ء کشی کہ مئی ایں

نہ اے دشت تئی ایں

نہ اے کوہ مئی ایں

زرانی تیا بانی ولجہ خدا ایں

خدا مہرواں، خالقیں، بے ریائیں

خدا سنگتیں

زانتکاریں مڑانی

خدا سنگتیں

ازم کاریں سرانی

شہ مئے کاروان ء گہیں کاروان چنکر پیشا گوستہ

شہ مئے کاروان ء گہیں کاروان باز، رندادہ کائیاں

زمین ء سرانٹک مان انت، ابدیں

مئے چیدغ اصلیں

مئے مہرانی قصومئے تخلیق مان انت

زمین ء سراحاکی ایں خلاق ء

تئی تخلیق چے ایں؟

مئی تخلیق چے ایں؟

بدیں کست، کینگ مئے جوہر ہنریں

تئی ماتی زواں بزتیں تئی سری ایں

مئی دست ء ہنر ریش، پانیں

مئی ویس ایں

تئی قول ء سخن یارا نجیل ویدا ایں

ہمے سنگرت ء ہمے زحم تیزنت

ہمے اولی آخری دنگیرنت

گرانا ز، حانی مئی سمو مئی ماہنو!

شہ عمرے زرغاں

من کشتیں درشکے

گلے زبدا ریں

یا کفخ چتین آنت

تئی چکائی راہء

یا لوزے نوشتہ کتیں بڑز با میں

بلے مئی گنوخیں

مئی حانی، مئی سمو

مس چوں بے ہنراں

من چوں بے کمالاں

درشکاں، گلاباں کشغانہ زاناں

دلے رستریں

نیکیں کاراں بلدنخیں

مئی لوزانی ہر دفترے نامتا میں

(کہ مئی عشق خا میں)

گرانا ز، حانی، مئی سمو مئی ماہنو

ہماں ڈیہہ کشے تو ملوکائی ڈیہہ ایں

گہیں مست ء ڈیہہ ایں

مریزان ء ڈیہہ ایں

دروغیں مئی حانی

مسی سموگنوخیں

اے ڈیہہ چاکرانی یا ڈنگانی ڈیہہ ایں

وطن ہشت دہ زورداراں پلے

پلے، شو تکہ

اغدہ شو شک انت

خدا کنت مواچوں

مے پد رتج بہابی

مے لالیں وطن ایں نہادی مروشاں

وطن ۽ مزن مرشی شاہیم داراں

مسی حانی مسی سمو، گرانا ز، ماہنو

مے کوہانی کہنی

آں شانتل شلوخیں

مے جیزانی آہو

آں ایماں شموشیں

وفا ۽ گواہ

شاہد انت زیند، موت ۽

من مرک ۽ گماں

قصوے تو زوال ۽

☆☆☆☆

ترجمہ

پورن بھکشو (مکالمہ)

پورن بھکشو: منانیکیں صلا حے دئے

گوتم: کجا باریں، روئے تاگو پدا پورن

پورن: مئی دل لوٹی، دے سونا رپنت ء ڈیہہ ء ولرے داتیں

گوتم: بلے آھند ء مژدم ظالماں، کسے ترازا ہے مدات

روح ء مہ آزاریت

پورن: ھمے زاناں

آ مژدم باز جوائیں منت، منابد گشتع ء بس زاہ دانتنت

حیرانت، ناں دستے مئی سرا کسی کڑ وپیتہ۔

ناں کس ء دات تیلانکے

گوتم: اغد دستے کڑ وپیتہ؟؟؟

پورن: ھمے زاناں

آ مژدم باز جوائیں منت، شہ سڈگانی دھغار کتیش

پاریز تھیش سائیں! آمردم باز نیکیں منت

گوتم: ترا امردماں رنگ اش جغتت

چون بی پورن؟

پورن: همے زاناں

آمردم باز جو امیں منت، منالٹ اش نہ داتھیش

باز اشراف انت

گوتم: ترا امردماں لٹ دہ جغتت، چے کنے باریں؟

پورن: همے زاناں منا گول زحم کاٹاراں جتہ نہ بڑ ایتہ ایشاں

خدا ترس انت، گہیں مژدنت

گوتم: ترا زحماں گول ایشاں گڈتہ پورن، پدا چے شے؟

پورن: همے زاناں، اے امردم باز جو امیں منت همے لک انت

کہ ساہ ءتور وے داتھیش

گوتم: ترا امردماں گھتہ؟؟؟

پورن: من منت وارباں سائیں

مکروچ آزات بی شہ کوڑی ءجیل ء

اے دنیا فانی انت آخر، مناہر باہر غی غت

بدھ: همے بدھ مت همے دگ انت همے مئے منزل انت پورن

گہیں بھکشو، گہیں سادھو، تو سوہین ءے، تو سوہیں بے

☆☆☆

مہرانی ڈکالے کفی

ہجانی کانیاں شلا
شندیں دلے شی موا
مہرانی ڈکالے کفی
جیدانی آہو گمیرنت
شانتل وطن کھاں روئت
ناڑی شلنت سوزیں زرے
زیلاں کھئے کرے چریت
شوق درے ویران بیت
گیزی زری بشکندگے
سنگیں دلے زمیں نویت
بامانی ذیخشاں خون بنت
دانا پھ درباراں روئت
عالم شکیں بنت حاکماں
شاعر ٹھراں ، جھیراں ذلاں
حشکیں زمیں سوزاں نوی
نہ چیراں پئے رُدی
نہ سانوڑے بانور بی

☆☆☆

ہما آنی نامہ

دانہ = فریادے
بوڑی = پٹنگ ء یک قسے
شوش = سوچک (آس ء)
وزت = غم، اندوہ، پریشانی
شوذا = چہ او دا، شہ اوذا
دُروہ = فریب، دھوکہ، دُروہگ
وستاز = ہنر مند، ماہر، زاجکار
شانہ = اشارہ

نااستاری ہیلے

دیل = امید
مخوم = نصیب، بخت، قسمت
وژانت = وت زان أنت

ملوکیں دوری

دور = دور، تکلیف
ہور ماتو = ہوری بلگ (سہریں مٹلی ساہدارے کہ ہورے پد
درکیت، یک قسے گونڈارے)

دلڑی = دل

جنہور = بُو، صلاحیت، جوہر

نابا = هورء يك شلء گوارگ

دھيرو = سهارا، آسرا

نيتاف = ميقاڀ، سرسبز

ڪھوڙي = حج ڪنگ، سرماں چڪت اير ڪنگ

شے = شے

گروں بيړء

مُڏ = مُڏ

ڀسل = ڀڪشار

مهراني همرنگين شلي

سبيل = سبب، سؤب

ساڪھ = اعتبار، بھيڻه

ساڱي = هما، هما گھنڻين

وڙ = ماڙوگ، پڙوگ

اربت = حيران بيگ، اجڙه

رهنڱ = ڪوه عسر، ڪوه عرزي بهر

ولي = اولي، پيشي

سابست = ڪوھاني نيامء هما جاھ ڪه مُدام سا ڳڪ ٻه بيت

ول = ڀڄ، تاب

نشکانی گلیں ڈیوا

یہ = یک

پونخ = کماہگ (چو کہ مندرک یا مورگ ع)

دیر زریں = دراجیں پلوے، دیریں منز۔

جگ = اوٹنگ

وہ چار = فکر

کئے = کثیت

ناقراے

شانہ = اشارہ

گری = گوزی، گوزیت

شواد = شپاد (کوش پادامہ ممیت)

بانگہ = باندا

جالخ = جلگ، دارگ، ساسارگ

ھونگارغ = نارینگ

دوروخ = ناڈراہ، بیمار

گچ = گچ، در چکانی نوکیں تاک کہ چہ ٹال

بلے مازیند نامیتہ

گولر = گت، ہما جاہ کہ راہ عدر ممیت

مُو = مچ، مگبار

سوتاں = اتفاق، ناگہاں

لامب = لمب، شاح، مال

چٹ = پُٹ

مد = مُدّت

گوزور = بزور، کنزور

گیورغ = جتاہیک

ڈیہڑی = ڈیہی (رواجی شاعریءِ صغی)

نیر = آس

انسان و نصیب

وپار = واپار، کاروبار

ازار = آزار، تکلیف

کلوہ

شری = شریک

ٹیک = تیکہ (تیکہ دیک)

توڑی = تہنگ، توپک

ار = اگر، اغہ، اگس

زیشاں = چشمگ، چہ زمین آءِ آب و در آہگ

نیل = ہکلوی، دسکڑی (دست آءِ بندگ و کڑی)

توڑیں = توری، توری، اگس چہ

نواں = نیاں

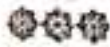

پیدا کی

نچی = دگر برسے، ددر

سانوز = نیش، بشام (خور و موسم)

ڈڑ دیک = پردہ نگ

امید کجا این

جھار = رم، زمب، خچی

ابدیس = چیریں

وید = ہندو مذہب و کتاب

شالا تئی چم مونت

مونت (مدونت) = مدہنت

بھا گوند = بخاور، نصیب والا

پاچیں = پچیس، کھلا، پجو

گلو = در، دروازگ

مزیں = مزیں

سودگ = گوزنگ (آپ و تو کا چیزے شوہازنگ)

چیتر = بہار

شوشگ = سوچک

چچے برا = پرچا، چیا

وز = ورت

فرار

حکغ = اوشنگ

گوشغ = اش کنگ، گوشدارگ

آن أنت = استنت

ٹہہ جیتغاں = ٹہہ جیتغاں، ٹہہگاں

گودگ = تراشگ

بچار ژیں = بچار بئیں

اوذا = اودا

ارتسا = اگس ش

بابا بزنجو

ہر کہ = ہر قدر، ہمنکر

زاس = مونج، پریشانی

جر = گڈ، بچ

لیر لیر = ریڑ ریڑ

سین = کٹیں جہان، مخلوق

اوڈر = پردہ

جوسا = ساحیل

سنگ = سنگ

ویر = تاوان، نقصان

ودار

گڑیس = خیال

تھردی = جُو، حمیر

پنخ = حمیرانی بڑگ

اَنخ = بارو بیگ

بیار مہرانی نغریں

او چیرا = حمیرانی بڑگ آسمان ء سپا بیگ

پر = بانول

اَن کھلیں = ہما کہ کج ء کھلی ء مہیت

اَن کھیں = ہما کہ کج مہ بیت

بے امیک = بے حد ء حساب

وارے آسغ = پیلو بیگ، سرجم بیگ

شالا کس سنی موات

اَسارغ = چوست کنگ، بڑ آرگ

آنذیں = وھد یکہ

شہ = چہ، اژ، از، ژا

ہلکے (ہلکے) = ٹنگ اٹک (حمر و پاشک بیگ)

وہ = زہر

ڈنڈیں = جاسک

تاسادے

تاسادے = افریقہ و یک قبیلے

دلخیں = باز کہنیں

آمر = مزین وقت

چھڑو = ہنچائیں، صرف

پشومانی

نازاں = نادان، دوست

اغذہ = دویر

منے مرادانی منزل

دانی = داں ہنسی، تنگہ

بکو = پھو، پھو کجا

مرادے کاروان و پتہ

پچار = کسو، خاصیں چیزے بابت و گپ رپ

نزل = تل، کلم (ساز و یک قسمے)

تباہ = ہار گیس تواری

تباہ = ہار گیس تواری

زیادہ ہار سے توڑے

ڈرغ = ڈروہگ

بانہ = قیدی

وئی = خون بہا، صورت، سناگ، دیگ

نول = پلو

تاویرت = ہوک (نور و ہارے، قسے)

ھورگ = ھوراک، خالی

شالا = شالا

کانی = وش روانج، گنہا، رپہار

نیم شپ = نیم شپ

زانتکارے گکشی

سر رچک = سر رچک

ژان = ڈل

رو = جوگ، برابریں جوگ، روگ

بانکر = ھمباز

دیز = دید، جم

جمبلیس = مزنیس آس، مچنگیس آس

مرگٹ = گورانی (بھیروانی) مردگانی سوچک، چاہ
 پھڑغ = ہوپ، گرگ (ہوپ ہمانا ڈرائی انت کہ چہ یک
 مرد سے مراد دوئی، کپوت، پھڑغ، بڑاں ہوپ، ع
 شگ، بیگ)

خواجہ فرید

دیراں = داں دیراں، مزمل، تے

وفاعتیدہ

مراند = موت

پچار = قصہ

عشق و مندر دلہ

تسو = تسو، تنگ

زوم = باز فخر، پہر بزرگ

جز = بزرگ، سکیں غریبیں مردم

واجہ = ڈولا، وڑا، پیا

شف گوزی

پھیر = واٹر کنگ

ولدی = واٹر کنگ

زلیں = مزلیں
تیل = ٹوٹیں ساعت، ادار
اکھر = لہز

ہمازیندہ مرجانیں

مرکہ = میڑ
نہور = افغانانی میڑء قسے
کہنی = کوتر، کپودر (جنگلی ء کوہی کوتر)
موڑیں = موجیں
سچار = راست گشوکیں مردم

دل دلیلانی

تانیغ = تاپینگ
چنڈے = پلوے، نیگے
کانہالی = لیگار، ہما مردم کہوتی چند ء سد ء سائی مہیت

مازانتہ

انگل = رگز، چکت ء ضد
یوتو = تویرنگ

خیال تانگوروانیں

بُن = بُن، چیر، جہل

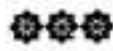
وساک = پٹک

دل سپار = دل دیوک، مہروان

مرشاں = مروچاں، مرچاں

لہو = کورے ہار، کورے طوفان

نوغ = آپے کپک، غروگ

شاعری جے این

بوژغ = بوژک

عطاشاد

دوذا = داں ہودا، داں ہمودا

مناچی یے گشغی غیں

تہدل = ہما کہ دل ۽ تہا بہ بیت، سک دوستیں

ناڑی = تل جنوک (نلی)، کلم جنوک (کلمی)

مگر یویں = دو میگ ۽، درآ مدانی

لیکو = حساب

اڑ بنگ = سیت غتاوان ۽ نہ چارو کیس مردم

پادموڑ = چکت ۽ پد، چکت جنگ

دل = کورج = اکسم، دل = اکسم، مطمن

دانگو = دان کجا

تلفیح = گول ہندو میں گاماں بڑگ

دلہ کہ بہ سلامت بیانت

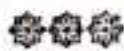
بانڈو = کنڈرات، ہما جہر کہ مرد ماں پلہ دانگ

پیرا = پیرتیں حال

برف = برف

بہج = بیہ، ہنیاد

شاغ = گوانزگ

امان لوٹاں

وجح = جنگ (سرو زیاد کہ سازے جنگ)

نوخ = نوخ، نوک

گنوخ = گنوخ، گنوک

قہر وندیں = زوراکیں

زہی = خیرات زیرگ، غروگ

جو فو = جو پ، لالچ

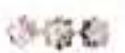
سیر مراد = سیرے کاری

سیر الف = سیر مال

روسی

دوبہ روز = انکور و شراب

شوانک ساء پدھا

گزر = ضرورت

مکد مکد پال = چرم ٹیلی مکد مکد

واند = تاریخ

سوجلا

سوجلا = روشنی، روشن

حق بکوائیں

نزی = نزیخ، نزیک

بگو = بہ گش، بہ نموش

گوڑی = دنیا

پوردار = وام دار

مناہابیل، دستے دئے

لحظ = دمانے

لائگوکنغ = موزگ

خدا سٹیگ این

تل تلوخ = تل و توک، توک و تلالاں

ہمے لک ہزاریں

ہیس = ہیل، کیفیت

دل رشوئیں = ہما کہ دل و دوست بہ بیت

شود جا = شودگ

وازر د = وا تر کنگ

کلور = نفیس، نازرک تب

لحظ پہر = گونڈیں ساعتے

بودن = ہنکین، ڈیہہ، لوگ، وطن

زیار = محنت

لامبو = شعلہ، آس و برانز

برزیل = مگوپش، باز سارتیں گوات

ذونق = شوق

نہیل = دلپروش

ہمے عشق لکھیں

مڑ = مردم
شوہکنگ = بہانگ
موا = مبات

پورن بھکشو

تاگو = کجا، کجانگو
وَر = چکر، تر تاب
کڑو = چست، بڑ زنگ
تورو = منت، مہلت

مہرانی ڈکالے کفی

ذیشاں = چشمگ
چیتڑ = بہار، موسم (جندی ماہ چیت)
سانوڑ = بٹش (جندی ماہ ساون)

اللہ بشک بزدار بلوچی لچہ ء خاص
آزات لچہ ء ہمیں شاعر سے آئی ء
آزات لچہ بندہ ہما پیو سنگ ء بحر ء
بندشاں آزات اللہ بشک بزدار
شعری زبان ء ہمیں شاعر سے آئی ء
انت۔ آئی ء لہزائی بندہ ہما پیو سنگ
کلیشتر نثر ء تزیک انت۔

بکندے بلوچی لہزائیگ ء اے عیبے
یہ بیت ء بلے منی گورا اللہ بشک
بزدار ء شاعری ء ہمیں صفت آئی ء
مستریں ہجارا انت۔

ساجد حسین

BALOCHI ACADEMY